

Wojciech Chudy

**ANALIZA WYPOSAŻENIA OBSZARÓW WIEJSKICH
W WYBRANE ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA
TURYSTYCZNEGO**

***THE ANALYSIS OF SELECTED TOURIST DEVELOPMENT
ELEMENTS IN RURAL AREAS***

Streszczenie

Celem poniższego artykułu jest zidentyfikowanie, analiza i ocena wyposażenia obszarów wiejskich w Polsce w wybrane obiekty bazy hotelarskiej w układzie regionalnym.

Obszary wiejskie ze względu na posiadane walory turystyczne to pożądane miejsce wypoczynku dla wielu turystów. Niektórzy jako bazę noclegową wybierają hotele, motele, pensjonaty, inni korzystają z gospodarstw agroturystycznych. Zgodnie z ustawą o usługach turystycznych obiekty hotelarskie to te, które spełniają wymagania co do wielkości obiektu, jego wyposażenia, kwalifikacji personelu oraz zakresu świadczonych usług, ustalone dla rodzaju i kategorii, do których obiekt został zaszeregowany oraz spełniają wymogi sanitarne, przeciwpożarowe i inne określone odrębnymi przepisami.

Rozmieszczenie bazy noclegowej na obszarach wiejskich w Polsce nie jest równomierne. Dla zapewnienia porównywalności uzyskanych wyników dane bezwzględne dotyczące liczby obiektów noclegowych przedstawiono w postaci wskaźnika wyrażającego liczbę obiektów przypadających na 1 km² powierzchni.

Do najważniejszych obiektów hotelarskich zalicza się hotele. Ich największą ilość posiada województwo małopolskie i śląskie, zaś najmniej hoteli odnotowano w województwie lubelskim i podlaskim. Podobnie jeśli chodzi o motele, najwięcej znajduje się w województwie małopolskim i wielkopolskim, a najmniej w województwie podlaskim. Województwo podkarpackie nie posiada ani jednego obiektu tego typu. Analizując liczbę pensjonatów i schronisk, najwięcej znajduje się ich w województwie małopolskim, a najmniej w województwie kujawsko-pomorskim, łódzkim i mazowieckim.

Następnym badanym obiektem są ośrodki wczasowe, których najwięcej posiada województwo zachodniopomorskie, a najmniej podlaskie i mazowieckie.

W badaniu uwzględniono również tzw. inne obiekty hotelarskie, tj. kwatery agroturystyczne. Względnie największą ich liczbę odnotowano w województwie śląskim, zaś najmniej obiektów agroturystycznych w stosunku do powierzchni województwa znajdowało się w województwie opolskim.

Na potrzeby przeprowadzanego badania wyznaczono indeksy łańcuchowe dla liczby badanych obiektów w przeliczeniu na 1000 km² w latach 2000–2007. W przypadku hoteli we wszystkich analizowanych latach odnotowano wzrost liczby tego typu obiektów. Podobną tendencję wzrostową odnotowuje się w przypadku kwater agroturystycznych z wyjątkiem roku 2002, w którym to nastąpił spadek liczby tych obiektów o 18% w stosunku do poprzedniego okresu. Analizując motele, pensjonaty, schroniska i pola biwakowe stwierdzono niewielkie tendencje wzrostu jak i spadku liczby tego typu obiektów w poszczególnych latach. Natomiast w przypadku ośrodków wczasowych zaobserwowano spadek liczby tego typu obiektów w każdym z badanych okresów.

Przeprowadzona analiza pozwoliła wskazać obszary wiejskie w Polsce charakteryzujące się dużą ilością obiektów hotelarskich. Największe ich zagęszczenie obserwuje się w województwie małopolskim, można więc wnioskować, że ruch turystyczny na tym obszarze jest szczególnie nasilony.

W przeprowadzonym badaniu za lata 2000–2007 ustalono, iż kwatery agroturystyczne oraz hotele charakteryzują się tendencją wzrostową liczby obiektów zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Natomiast tendencję spadkową liczby obiektów zagospodarowania turystycznego na obszarach wiejskich odnotowano w przypadku ośrodków wczasowych.

Słowa kluczowe: infrastruktura turystyczna, obiekty hotelarskie, obszary wiejskie

Summary

The paper aims at an identification, analysis and assessment of selected tourist development elements in rural areas in Poland according to individual regions.

Due to their tourist amenities, for numerous tourists rural areas are a desirable place of leisure. Some people prefer hotels, motels or pension houses for accommodation, whereas the others use agrotourist farms. In pursuance of the act on tourist services, hotel facilities are objects which meet the requirements concerning their size and equipment, qualifications of the personnel and the scope of services provided as stated for the kind and category to which the object was classified, these facilities must also meet the sanitary, fire and other requirements determined by separate regulations.

Localization of sleeping facilities throughout rural areas in Poland is diversified. In order to ensure the comparability of the obtained results, the absolute data concerning the number of sleeping facilities were presented as an indicator expressing the number of objects per the area of 1 km².

The most important sleeping facilities are hotels. The largest numbers of these are situated in the małopolskie and śląskie provinces, whereas the least number of hotels were registered in the lubelskie and podlaskie provinces. Similarly, the most numerous motels are encountered in the małopolskie and wielkopolskie provinces, and the least numerous in the podlaskie province. The podkarpackie province does not have a single object of this type. An analysis of the

number of pension houses and youth hostels shows their largest numbers in the malopolskie province whereas the smallest in the kujawsko-pomorskie, łódzkie and mazowieckie provinces.

The other analyzed objects were recreational centres. The most numerous are in the zachodniopomorskie province and the least numerous in the podlaskie and mazowieckie provinces.

The research considered also so called other hotel facilities, i.e. agritourist farms. Relatively the largest number of these were noted in the śląskie province and the least number of agritourist farms in relation to the province area was registered in the opolskie province.

For the sake of the analysis, chain indices were determined for the number of investigated objects per 1000 km² in the years 2000–2007. An increase in the number of hotels was registered in all analysed years. A similar growth tendency was noted also for agritourist facilities, except the year 2002, when a 18% decline in the number of these objects was registered in comparison with the previous period. Analysis of motels, pension houses, youth hostels and camping sites revealed only small tendencies for both growth and decrease in the number of the objects of this type in the individual years. On the other hand considering recreational centres, a decrease in this type of facilities was noted in each of the analysed periods.

The conducted analysis allowed to indicate the rural areas in Poland characterized by a big number of hotel facilities. Their greatest condensation is observed in the malopolskie province, therefore it may be deducted that tourist traffic in this area is particularly intensive.

The research conducted for the years 2000–2007 revealed a growth tendency characterising the number of agritourist facilities and hotels located in rural areas, whereas a declining tendency was registered for recreational centres located there.

Key words: tourist infrastructure, hotel facilities, rural areas

WPROWADZENIE

Temat podjęto z uwagi na zwiększającą się rolę turystyki w życiu współczesnego społeczeństwa, a w szczególności wsi polskiej. W dzisiejszej dobie coraz więcej ludzi uprawia różne formy turystyki. Podczas swoich wyjazdów korzystają oni z różnorodnych obiektów zbiorowego zakwaterowania. Część turystów wybiera hotele, motele, pensjonaty, a inni – schroniska, ośrodki wczasowe, kempingi oraz gospodarstwa agroturystyczne. Bez względu na rodzaj obiektu noclegowego ważne jest zapewnienie turystom odpowiednich warunków pobytu poza miejscem stałego zamieszkania. Należy więc zwrócić uwagę na wygodę, standard i określony poziom usług. Ważne jest również bezpieczeństwo pobytu, dobra atmosfera oraz wysokie kwalifikacje zawodowe zatrudnionych w hotelarstwie pracowników.

Celem artykułu jest zidentyfikowanie, analiza i ocena wyposażenia obszarów wiejskich w Polsce w wybrane objekty bazy hotelarskiej w układzie regionalnym.

Zakres przestrzenny badań obejmuje obszary wiejskie. Dla celów poznawczych analizę przeprowadza się według województw, traktując każde z nich jako odrębną jednostkę badawczą.

Dla zapewnienia porównywalności uzyskanych wyników, dane bezwzględne dotyczące liczby obiektów noclegowych turystyki przedstawiono w postaci wskaźnika wyrażającego liczbę obiektów przypadających na jeden kilometr kwadratowy powierzchni.

OBIEKTY HOTELARSKIE JAKO ISTOTNE ELEMENTY TWORZĄCE INFRASTRUKTURĘ TURYSTYCZNĄ

Infrastruktura turystyczna to wszelkie urządzenia oraz instytucje, których występowanie na danym obszarze jest niezbędne do właściwego funkcjonowania turystyki. W skład infrastruktury turystycznej wchodzi [Płocka 2002]:

- podstawowa baza turystyczna, którą stanowi baza noclegowa oraz baza gastronomiczna (żywieniowa),
- baza towarzysząca, czyli urządzenia turystyczne, urządzenia paraturystyczne, infrastruktura transportowa.

Jednym z istotnych elementów tworzących infrastrukturę turystyczną jest więc baza noclegowa, w skład której wchodzi obiekty świadczące usługi hotelarskie i urządzenia towarzyszące, pozwalające turystom na przebywanie poza miejscem swojego stałego zamieszkania w warunkach zbliżonych do swoich stałych upodobań.

Rozwój hotelarstwa jest ściśle związany z ewolucją środków transportu i rozwojem gospodarczym, które doprowadziły do powstania nowego przemysłu jakim jest turystyka. Historia sektora jest historią obsługi podróżnych, potrzebujących jedzenia, picia i dachu nad głową.

Początki hotelarstwa sięgają czterech tysięcy lat, kiedy to rolnicy z Bliższego Wschodu udawali się do miejscowości, w których był targ, aby tam sprzedać nadwyżki ziarna i inne produkty. Znajdując się poza domem, musieli coś jeść, pić i gdzieś mieszkać. Wraz z rozwojem cywilizacji w rejonie Zatoki Perskiej – imperiów egipskiego i rzymskiego – tamtejsza ludność podróżowała coraz częściej i liczniej, dzięki czemu kwitł handel i rosło zapotrzebowanie na to, co obecnie nazywamy usługami hotelarskimi [Knowles 2001].

Zgodnie z Ustawą o usługach turystycznych usługi hotelarskie [Ustawa 1997] mogą być świadczone:

- w obiektach hotelarskich (hotele, motele, pensjonaty i inne), które spełniają wymagania co do wielkości obiektu, jego wyposażenia, kwalifikacji personelu oraz zakresu świadczonych usług, ustalone dla rodzaju i kategorii, do których obiekt został zaszeregowany oraz spełniają wymagania sanitarne, przeciwpożarowe oraz inne określone odrębnymi przepisami,

– w innych obiektach (gospodarstwa agroturystyczne, ośrodki wczasowe), jeżeli obiekty te spełniają minimalne wymagania co do wyposażenia.

Obszary wiejskie ze względu na posiadane walory turystyczne stają się pożądanym przez rzeszę turystów miejscem wypoczynku. Niektórzy z nich jako swoją bazę noclegową wybierają hotele, motele czy pensjonaty, inny zaś korzystają z gospodarstw agroturystycznych prowadzonych przez rolników, które stanowią znaczną grupę obiektów charakterystycznych dla obszarach wiejskich.

ANALIZA GĘSTOŚCI ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW NOCLEGOWYCH TURYSTYKI NA OBSZARACH WIEJSKICH W POLSCE

Rozmieszczenie bazy noclegowej na obszarach wiejskich w poszczególnych województwach w Polsce nie jest równomierne. Wielkość oraz struktura rodzajowa i przestrzenna obiektów hotelarskich ma ścisły związek z bogactwem krajobrazowym danego obszaru oraz rodzajem i wielkością popytu na tego typu usługi. Tabela 1 przedstawia liczbę obiektów hotelarskich i innych obiektów w Polsce w 2007 roku.

Do najważniejszych obiektów hotelarskich zalicza się hotele. Odgrywają one dużą rolę w życiu ludzi. Służą im jako miejsce organizacji szkoleń, baza dla sportowców, biznesmenów itp.

Spośród wszystkich województw największą względną liczbą hoteli charakteryzuje się województwo małopolskie – 1,85 obiektów na 1000 km² powierzchni i śląskie – 1,4, zaś względnie najmniej hoteli wskazano w województwie lubelskim – 0,29 i podlaskim – 0,21 (rys. 1).

Kolejnym istotnym obiektem hotelarskim są motele. Względnie najwyższą liczbę tych obiektów odnotowuje się w województwie małopolskim – 0,52 obiektów na 1000 km² i wielkopolskim – 0,46. Najmniejszą względnie liczbę moteli odnotowano w województwie podlaskim – 0,05 obiektów na 1000 km², natomiast w województwie podkarpackim nie stwierdzono ani jednego tego typu obiektu (rys. 1).

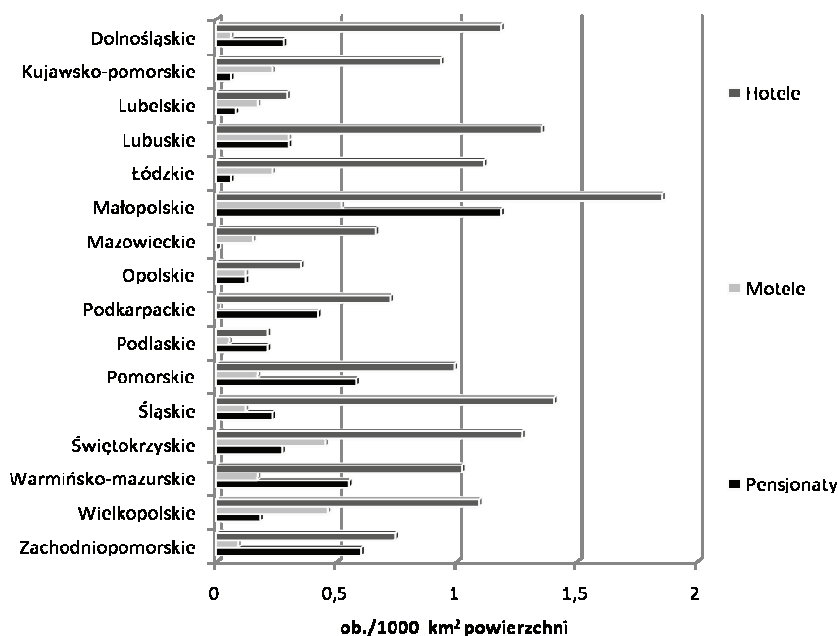
Jeśli chodzi o pensjonaty to najwięcej w przeliczeniu na 1000 km² powierzchni całkowitej województwa znajduje się ich w województwie małopolskim – 1,18, zaś najmniej w kujawsko-pomorskim i łódzkim – po 0,06, zaś w województwie mazowieckim nie odnotowano pensjonatów (rys. 1).

Tabela 1. Obiekty hotelarskie i inne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Polsce według województw w 2007 roku

WOJEWÓDZTWA	Hotele			Motele			Pensjonaty			Schroniska (młodzieżowe i szkolne)			Ośrodki wczasowe			Pola biwakowe			Kwatery agroturystyczne		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	liczba obiektów																				
Dolnośląskie	176	21	1,18	7	1	0,06	46	5	0,28	46	17	0,96	117	23	1,30	5	1	0,06	592	255	14,3
Kujawsko-pomorskie	79	16	0,93	5	4	0,23	7	1	0,06	11	–	–	67	53	3,09	17	14	0,82	333	194	11,3
Lubelskie	40	7	0,29	10	4	0,17	4	2	0,08	34	21	0,87	61	51	2,11	6	4	0,17	408	298	12,3
Lubuskie	62	18	1,35	9	4	0,30	7	4	0,30	17	7	0,52	49	41	3,07	29	26	1,95	164	101	7,56
Łódzkie	56	19	1,11	6	4	0,23	1	1	0,06	13	4	0,23	12	11	0,64	6	4	0,23	167	131	7,67
Małopolskie	180	25	1,85	11	7	0,52	60	16	1,18	68	37	2,74	133	50	3,70	13	6	0,44	1590	1362	101
Mazowieckie	117	22	0,66	12	5	0,15	4	–	–	17	5	0,15	15	14	0,42	6	6	0,18	378	300	8,98
Opolskie	27	3	0,35	2	1	0,12	3	1	0,12	8	3	0,35	8	5	0,58	–	–	–	112	30	3,47
Podkarpackie	58	12	0,72	4	–	–	13	7	0,42	47	30	1,79	19	18	1,07	14	13	0,78	1074	721	43
Podlaskie	21	4	0,21	2	1	0,05	5	4	0,21	20	11	0,57	16	8	0,42	13	11	0,57	629	499	25,9
Pomorskie	112	17	0,99	4	3	0,17	32	10	0,58	28	13	0,76	244	114	6,63	35	18	1,05	770	656	38,1
Śląskie	101	12	1,40	3	1	0,12	5	2	0,23	32	19	2,22	51	21	2,46	2	1	0,12	384	324	37,9
Świętokrzyskie	43	14	1,27	7	5	0,45	6	3	0,27	13	7	0,63	11	11	1,00	–	–	–	355	225	20,3
Warmińsko-mazurskie	87	24	1,02	4	4	0,17	23	13	0,55	24	5	0,21	56	48	2,04	27	25	1,06	869	563	23,8
Wielkopolskie	134	31	1,09	18	13	0,46	10	5	0,18	30	13	0,46	95	80	2,82	21	17	0,60	474	212	7,4
Zachodniopomorskie	77	16	0,74	4	2	0,09	24	13	0,60	28	5	0,23	344	238	1,1	45	37	1,72	491	193	8,9
Polska	1370	261	0,90	108	59	0,35	250	87	0,8	436	197	1,4	1298	786	4,2	239	183	0,76	8790	6064	20,8

Objaśnienia: A – oznacza fizyczną liczbę obiektów na obszarach ogółem, B – oznacza fizyczną liczbę obiektów na obszarach wiejskich, C – oznacza liczbę obiektów na obszarach wiejskich w przeliczeniu na 1000 km² powierzchni, „–” oznacza brak obiektów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Rocznik Statystyczny Województw 2008, Główny Urząd Statystyczny Warszawa 2008; Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl; Baza Danych Gmina, Instytut Turystyki, www.intur.com.pl; Ministerstwo Sportu i Turystyki, www.msport.gov.pl.

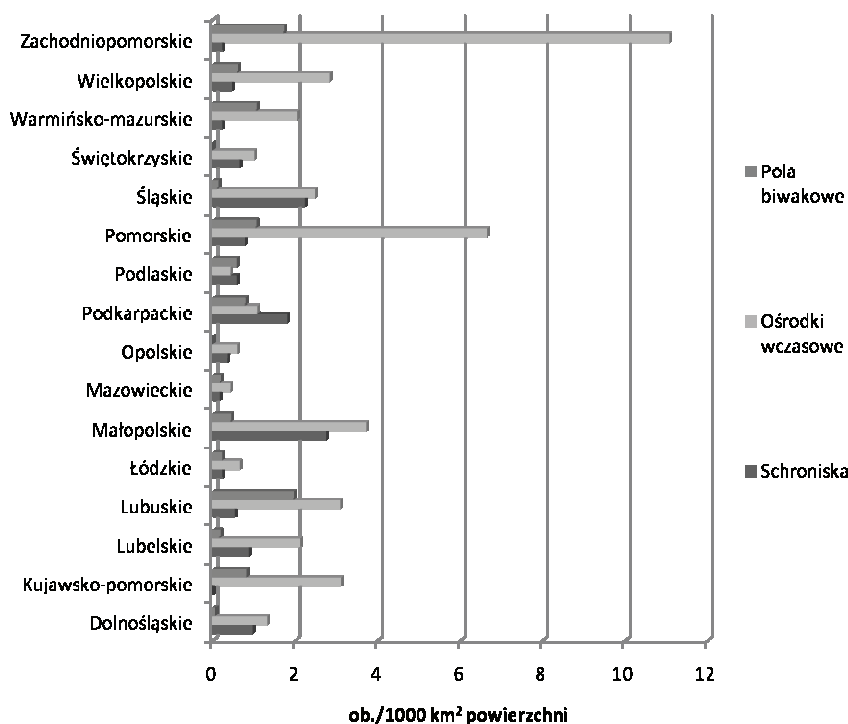

Rysunek 1. Hotele, motele i pensjonaty zlokalizowane na obszarach wiejskich Polski według województw w 2007 r.

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Wykres 2 przedstawia liczbę schronisk (młodzieżowe i szkolne łącznie), ośrodków wczasowych i pól biwakowych na 1000 km² analizowanego obszaru w danym województwie. Schroniska należą do obiektów zlokalizowanych poza obszarami zabudowanymi, przy szlakach turystycznych, świadczących minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów [Ustawa 1997]. Największe zagęszczenie schronisk odnotowano w województwie małopolskim – 2,74 ob./1000 km², natomiast najmniejsze w województwie mazowieckim – 0,15, zaś ani jedno schronisko nie jest zlokalizowane na obszarach wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego.

Następnym analizowanym obiektem są ośrodki wczasowe, których głównym zadaniem jest świadczenie usług związanych z pobytem wczasowiczów. W przypadkach ośrodków wczasowych największą ich liczbą wyrażoną w wartościach względnych charakteryzuje się województwo zachodniopomorskie – 11,06 ob./1000 km², zaś najmniej tych obiektów jest zlokalizowanych w obrębie województwa mazowieckiego i podlaskiego – po 0,42. Analizując pola biwakowe, największe ich zagęszczenie odnotowano w województwie lubuskim – 1,95 ob./1000 km², najmniejsze – w województwie dolnośląskim – 0,06, zaś brak tego typu obiektów stwierdzono w województwach: opolskim i świętokrzyskim (rys. 2).

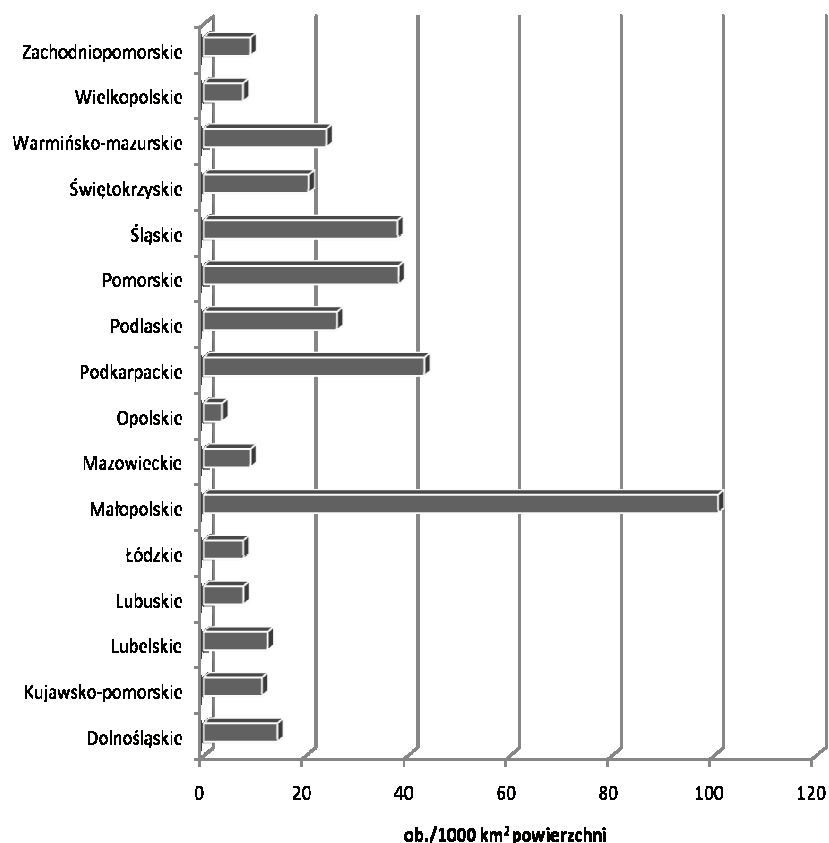

Rysunek 2. Schroniska, ośrodki czasowe i pola biwakowe zlokalizowane na obszarach wiejskich Polski według województw w 2007 r.

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

W badaniu uwzględniono również tzw. inne obiekty hotelarskie, tj. kwatery agroturystyczne. Względnie największą ich liczbę odnotowano w województwie śląskim – 100,75 ob./1000 km² (rys. 3), zaś najmniej obiektów agroturystycznych w stosunku do powierzchni województwa znajdowało się w województwie opolskim – 3,47 (rys. 3).

Na potrzeby przeprowadzanego badania wyznaczono indeksy łańcuchowe dla liczby badanych obiektów w przeliczeniu na 1000 km² w latach 2000–2007 (tab. 2). W przypadku hoteli we wszystkich analizowanych latach odnotowano wzrost liczby tego typu obiektów. Podobną tendencję wzrostową odnotowuje się w przypadku kwater agroturystycznych z wyjątkiem roku 2002, w którym to nastąpił spadek liczby tych obiektów o 18% w stosunku do poprzedniego okresu. Analizując motele, pensjonaty, schroniska i pola biwakowe stwierdzono niewielkie tendencje wzrostu jak i spadku liczby tego typu obiektów w poszczególnych latach. Natomiast w przypadku ośrodków czasowych zaobserwowano spadek liczby tego typu obiektów w każdym z badanych okresów.

Rysunek 3. Kwatery agroturystyczne zlokalizowane na obszarach wiejskich Polski według województw w 2007 r.

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Ze względu na zaobserwowaną tendencję rozwojową w przypadku hoteli i kwater agroturystycznych oraz spadkową w przypadku ośrodków wczasowych wyznaczono liniową funkcję trendu dla liczby tych obiektów zlokalizowanych na obszarach wiejskich Polski w latach 2000 – 2007. W przypadku hoteli jak i kwater agroturystycznych średniookresowy wzrost liczby tych obiektów wyniósł odpowiednio – 16,4 i 825,1 ob./1000 km² powierzchni. Natomiast przy założeniu liniowego trendu dla liczby ośrodków wczasowych, średniookresowy spadek liczby tych obiektów wynosi 89,6 ob./1000 km² powierzchni.

Tabela 2. Obiekty hotelarskie i inne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Polsce w latach 2000–2007

Lata Obiekty	2000				2001				2002				2003			
	A	B	C	I _z	A	B	C	I _z	A	B	C	I _z	A	B	C	I _z
Hotele	935	142	0,49	—	961	152	0,52	107	1070	177	0,61	116	1143	207	0,71	117
Motele	117	60	0,21	—	112	57	0,20	95	114	57	0,20	100	128	67	0,23	118
Pensjonaty	349	102	0,35	—	274	98	0,34	96	247	105	0,36	107	220	87	0,30	83
Schroniska ^a	274	266	0,91	—	269	237	0,81	89	254	215	0,74	91	454	206	0,71	96
Ośrodki wczasowe	1482	1421	4,87	—	1886	1257	4,31	88	1701	1126	3,86	90	1625	1055	3,62	94
Pola biwakowe	339	254	0,87	—	300	216	0,74	85	267	197	0,68	91	280	210	0,72	107
Kwatery agrotury- styczne	808	731	2,51	—	1073	979	3,36	134	898	807	2,77	82	3323	3323	11,4	412

Lata Obiekty	2004				2005				2006				2007			
	A	B	C	I _z	A	B	C	I _z	A	B	C	I _z	A	B	C	I _z
Hotele	1195	211	0,72	102	1231	223	0,77	106	1295	232	0,80	104	1370	261	0,90	113
Motele	112	60	0,21	90	116	63	0,22	105	109	58	0,20	92	108	59	0,20	102
Pensjonaty	205	83	0,28	95	238	79	0,27	95	242	85	0,29	108	250	87	0,30	102
Schroniska ^a	301	213	0,73	103	452	206	0,71	97	451	208	0,71	101	436	197	0,68	95
Ośrodki wczasowe	1510	932	3,20	88	1391	846	2,90	91	1347	833	2,86	98	1298	786	2,70	94
Pola biwakowe	259	197	0,68	94	247	188	0,65	95	247	190	0,65	101	239	183	0,63	96
Kwatery agrotury- styczne	4052	4052	13,9	122	6550	4519	15,5	112	7445	5002	17,1	111	8790	6064	20,8	121

Objaśnienia: A – oznacza fizyczną liczbę obiektów na obszarach ogółem, B – oznacza fizyczną liczbę obiektów na obszarach wiejskich, C – oznacza liczbę obiektów na 1000 km² powierzchni na obszarach wiejskich, I_z – oznacza indeks łańcuchowy w (%), a – oznacza schroniska (młodzieżowe i szkolne).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Główny Urząd Statystyczny Warszawa 2008; Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl; Baza Danych Gmina, Instytut Turystyki, www.intur.com.pl; Ministerstwo Sportu i Turystyki, www.msport.gov.pl

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. Przeprowadzona analiza pozwoliła wskazać obszary wiejskie w Polsce charakteryzujące się dużą liczbą obiektów należących do infrastruktury turystycznej.

2. Największe zagęszczenie obiektów hotelarskich i innych obiektów zbiorowego zakwaterowania posiadało województwo małopolskie. Wyróżniające się najwyższym stopniem wykorzystania bazy hotelowej, tj. 47,4% (stan na 31.07.2007 r.). Można więc wnioskować, że ruch turystyczny na tym obszarze jest szczególnie nasilony. Za powyższy stan w dużej mierze odpowiadają walory krajobrazowe i przyrodnicze analizowanego obszaru.

3. Kolejne województwa tj. zachodniopomorskie, pomorskie, śląskie, lubuskie i podkarpackie cechują się również dużą liczbą analizowanych obiektów, ale jednak wyraźnie ustępują wyżej wymienionemu.

4. Pozostałe analizowane województwa w obrębie swoich obszarów wiejskich charakteryzują się nieco mniejszą liczbą obiektów stanowiących infrastrukturę turystyczną regionu.

5. W przeprowadzonym badaniu za lata 2000–2007 ustalono, iż kwatery agroturystyczne oraz hotele charakteryzują się tendencją wzrostową liczby obiektów zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Natomiast tendencję spadkową liczby obiektów zagospodarowania turystycznego na obszarach wiejskich odnotowano w przypadku ośrodków wczasowych.

BIBLIOGRAFIA

- Bank Danych Regionalnych. Główny Urząd Statystyczny 2008, www.stat.gov.pl.
Baza Danych Gmina, Instytut Turystyki www.intur.com.pl.
Knowles T. *Zarządzanie hotelarstwem i gastronomią*. PWE, Warszawa 2001.
Ministerstwo Sportu i Turystyki. Departament Turystyki, 2008, www.msport.gov.pl.
Płocka J. *Wybrane zagadnienia z zagospodarowania turystycznego*, część I, Wydawnictwo Centrum Kształcenia Ustawicznego, Toruń 2002.
Rocznik Statystyczny Województw 2008, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
Turystyka w 2007 r., 2008, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych, Dz.U. z 1997 r. Nr 133, poz. 884.

Mgr Wojciech Chudy
Katedra Turystyki, Rekreacji i Zarządzania
AWF im. Jerzego Kukuczki w Katowicach

Recenzent: *Prof. dr hab. Zdzisław Wójcicki*